

Diarienummer: Socn 2025/79

Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens – utifrån hälso- och sjukvårdens och tandvårdens behov (SOU 2025:63) - remissvar

Utredningens uppdrag har varit att se förändringar som kan behövas i regelverk och strukturer när det gäller reglerade yrken, specialistkompetenser och specialistutbildningar samt vidareutbildning och fortbildning inom hälso- och sjukvården och tandvården för att möta de utmaningar som dessa verksamheter står inför. En förstärkt patientsäkerhet är utgångspunkten i samtliga bedömningar och förslag.

Utredningen föreslår övergripande:

- att vårdgivare ska vara skyldiga att erbjuda regelbunden fortbildning, och att bland annat, all legitimerad personal får en uttrycklig skyldighet att delta,
- att införa Vårdprofessionslyftet, ett nytt nationellt system där staten köper vidareutbildningar från lärosäten och arbetsgivare får statsbidrag för att personal ska kunna studera på deltid
- skyddad yrkestitel för medicinska fotterapeuter,
- specialiseringstjänstgöring (ST) för logopeder och psykologer.
- att Socialstyrelsen får utökat ansvar för att reglera och följa upp vidareutbildningen för logopeder och psykologer.
- Ingen ny reglering föreslås för vissa yrken som tandsköterskor, osteopater, perfusionister och medicinska vårdadministratörer. Dessa bedöms inte uppfylla kraven för legitimation eller skyddad yrkestitel.
- Tandvården omfattas av förslagen, särskilt vad gäller fortbildning och kompetensförsörjning. Tandsköterskor föreslås dock inte få skyddad yrkestitel.

Utredningens förslag som berör kommunal verksamhet

Utredningens förslag:

Vårdgivaren ska identifiera hälso- och sjukvårdspersonalens utbildningsbehov och ge möjlighet till regelbunden fortbildning i en sådan omfattning som leder till att kravet på god vård i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) respektive tandvårdslagen (1985:125) upprätthålls. Begreppet fortbildning ska definieras.

Vårdgivaren har enligt patientsäkerhetslagen (PSL) skyldighet att tillse att hälso- och sjukvårdspersonalen har rätt kompetens för sina arbetsuppgifter och att identifiera medarbetarnas utbildningsbehov och ge möjligheter till regelbunden

fortbildning och kompetensutveckling.

Med hälso- och sjukvårdspersonal avses i PSL:

- den som har legitimation för ett yrke inom hälso- och sjukvården
- personal som är verksam vid sjukhus och andra vårdinrättningar och som medverkar i hälso- och sjukvård av patienter
- den som i annat fall vid hälso- och sjukvård av patienter biträder en legitimerad yrkesutövare

Förslaget till ändring i PSL förtydligar ansvaret för att rätt kompetens finns i verksamheten och att möjlighet ska ges för kompetensutveckling, detta är positivt och kommer höja kvalitén för verksamhetens patienter och leda till ökad patientsäkerhet.

Utredningens förslag:

- Hälso- och sjukvårdspersonal ska ha en skyldighet att regelbundet ta del av fortbildning.

Hälso- och sjukvårdspersonal har redan i dag en skyldighet att utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet och bär själv ansvaret för hur han eller hon fullgör sina arbetsuppgifter (6 kap. 1–2 §§ PSL). Den tekniska utvecklingen och vetenskap och beprövad erfarenhet förändras gör behovet av att hålla sig uppdaterad om utvecklingen inom yrket stort.

Förslaget visar på hälso- och sjukvårdspersonalens egenansvar att fortbilda sig för att upprätthålla en patientsäker vård av god kvalitet.

Utredningens förslag:

- Vårdgivaren ska, i den patientsäkerhetsberättelse som upprättas den 1 mars varje år, dokumentera de möjligheter som har getts för hälso- och sjukvårdspersonalens regelbundna fortbildning.

Genom att föreslå att vårdgivaren ska följa upp och dokumentera vilka möjligheter som getts för hälso- och sjukvårdspersonalens regelbundna fortbildning i den årliga patientsäkerhetsberättelsen tydliggörs det att de rutiner och processer som vårdgivaren tar fram för fortbildning ska integreras i vårdgivarens systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.

Genom en regelbunden uppföljning av fortbildningsinsatser finns ett underlag för planering av vidare insatser. Att skriva patientsäkerhetsberättelse är något som redan utförs i verksamheten och det är positivt att förslaget inte föreslår något ytterligare sätt för uppföljning.

Utredningens förslag:

- Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2028. Utredningens bedömning: Det finns inget behov av övergångsbestämmelser med anledning av lagändringarna.

De ändringar som förslaget innehåller innebär inte några större förändringar i verksamheten. Fördelar finns med att ändringarna träder i kraft i början av ett kalenderår för att underlätta den dokumentation som vårdgivarna ska upprätta i den årliga patientsäkerhetsberättelsen.

Kommunens kostnader för förslaget rörande fortbildning

Utredningens förslag om att förtydliga ansvaret för att identifiera utbildningsbehov och ge möjligheter till regelbunden fortbildning bedöms inte leda till några kostnader för kommunen. Förslaget innebär ett förtydligande av rådande lagstiftning vilket betyder att vårdgivare redan har detta uppdrag. Ett tydliggörande av befintligt regelverk bedöms alltså inte leda till några ytterligare kostnader. Fortbildning leder även till att fler patienter får god och säker vård, vilket på sikt borde leda till minskade kostnader.

Sociala sektorn är positiva till de förslag som utredningen lämnat. Förslagen anses vara väl genomarbetade och kommer på sikt att öka kompetensen och patientsäkerheten och förutsättningar för att ge en god och säker vård.